



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-17-02/2011
P/11/073

Białystok, dnia 20 stycznia 2012 r.

Pan
Bogdan Zieliński
Starosta Wysokomazowiecki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Starostwie Powiatowym w Wysokim Mazowieckiem (zwanym dalej „Starostwem”) kontrolę organizacji i finansowania kształcenia oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 września 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli, podpisanym 20 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, organizację i finansowanie kształcenia oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez Starostwo. Ocena pozytywna kontrolowanej działalności wynika z:

- zapewnienia wszystkim zainteresowanym nauczycielom możliwości realizacji doksztalcania się i doskonalenia zawodowego,
- wykorzystania zgodnie z przeznaczeniem środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- nierzetelnej weryfikacji danych zawartych w bazie Systemu Informacji Oświatowej (SIO),
- planowania wydatków na doksztalcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli w wysokości niższej od wymaganej oraz zmniejszenia w trakcie roku wydatków zaplanowanych na ten cel,
- nieopracowania rocznych planów dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

- niedokonania podziału środków wyodrębnionych na dofinansowanie doksztalcania i doskonalenia zawodowego nauczycieli, o którym mowa w art. 70a ust. 2a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. *Karta Nauczyciela*²,
 - nieustalenia w wymiarze kwotowym i w porozumieniu z dyrektorami szkół oraz placówek oświatowych maksymalnego dofinansowania do ponoszonych przez nauczycieli opłat za kształcenie,
 - nieweryfikowania danych wykazywanych przez dyrektorów szkół w sprawozdaniach z wykorzystania środków na doksztalcenie i doskonalenie zawodowe,
 - sfinansowania nabycia przez nauczycieli kwalifikacji, które nie zostały wykorzystane w procesie dydaktycznym.
1. Powiat był organem prowadzącym sześciu szkół ponadgimnazjalnych i dwóch poradni psychologiczno-pedagogicznych. Wszystkim zatrudnionym w nich nauczycielom zainteresowanym podnoszeniem swoich kwalifikacji zapewniono możliwość doksztalcania się i doskonalenia zawodowego. Jak wynika z bazy danych SIO, w roku szkolnym 2010/2011, spośród 285 zatrudnionych nauczycieli, 11 nauczycieli (3,9%) ukończyło różne formy kształcenia, zaś 180 (63,2%) – doskonalenia zawodowego. Starostwo nie skorzystało jednak z możliwości zapewnienia nauczycielom wsparcia zawodowego poprzez utworzenie placówki doskonalenia zawodowego nauczycieli, o której mowa w § 17 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli³, czy też powołania doradców metodycznych, przewidzianych w § 23 ust. 1 powołanego rozporządzenia.
 2. Pracownicy Wydziału Organizacyjnego Starostwa nie wywiązywali się z obowiązku sprawdzenia kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych gromadzonych w SIO, do czego obligował art. 7 ust. 1-3 ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej⁴. Badanie przeprowadzone na próbie trzech szkół oraz ustalenia kontroli przeprowadzonej w Zespole Szkół Zawodowych w Wysokim Mazowieckiem wykazały, że w bazie SIO za lata szkolne 2009/2010 i 2010/2011 szkoły wykazały 55 kształcących się i doskonalących nauczycieli, podczas gdy w różnych formach kształcenia i doskonalenia faktycznie brało udział 175 nauczycieli. Zgodnie z art. 7 ust. 6 pkt 2 ustawy o SIO, odpowiedzialność za sprawdzenie danych zawartych w SIO ponosi Pan Starosta.
 3. W latach 2009 – 2011 na doksztalcenie i doskonalenie zawodowe nauczycieli zaplanowano wydatki w wysokości odpowiednio: 66 tys. zł, 67 tys. zł i 63 tys. zł, co stanowiło 0,77%, 0,74% i 0,66% wydatków na wynagrodzenie nauczycieli. Nie zrealizowano tym samym dyspozycji art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela, zgodnie z którą w budżetach organów prowadzących szkoły, środki na dofinansowanie doksztalcenia zawodowego nauczycieli powinny być wyodrębnione w wysokości 1% planowanych rocznych wynagrodzeń nauczycieli. Ponadto wydatki na doksztalcenie i doskonalenie nauczycieli zmniejszono w trakcie roku do wysokości faktycznych potrzeb na ten cel. W efekcie wprowadzonych zmian środki na doksztalcenie

² Dz. U. z 2006 r., Nr 97, poz. 674 ze zm., zwanej dalej „Kartą Nauczyciela”

³ Dz. U. Nr 200, poz. 1537 ze sprost.

⁴ Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.

i doskonalenie nauczycieli stanowiły w 2009 r. – 0,40%, a w 2010 r. – 0,33% planowanych wydatków na wynagrodzenia nauczycieli.

Pan Starosta nie zapewnił również przewidzianego w art. 70a ust. 2a tej ustawy podziału tych środków, opracowywania rocznych planów dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, o których mowa w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. *w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków*⁵, jak też prawidłowego ustalenia maksymalnego dofinansowania przyznawanego nauczycielom na doskonalenie zawodowe. Przyjęto je bowiem bez porozumienia z dyrektorami szkół, w wysokości 50% poniesionych przez nauczyciela opłat, zamiast ustalenia wysokości maksymalnej kwoty dofinansowania, czym naruszono dyspozycję § 7 powołanego rozporządzenia.

Wydatki na dofinansowanie kształcenia i doskonalenia nauczycieli zostały wykonane w latach 2009 i 2010 w zaplanowanej wysokości, wynoszącej odpowiednio: 34,2 tys. zł i 30,2 tys. zł, zaś do 30 września 2011 r. wydatkowano 24,1 tys. zł (38,25% planu). Wydatki realizowano zgodnie z przeznaczeniem określonym w § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia *w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli* /.../, a z wykorzystania środków, zgodnie z dyspozycją § 6 ust. 3 przywołanego rozporządzenia, dyrektorzy szkół i placówek oświatowych składali sprawozdania. Analiza wszystkich (16) sprawozdań wykazała, że w pięciu z nich ujęto wydatki różniące się od wykazanych w sprawozdaniu Rb-28S o łączną kwotę 4,2 tys. zł, co nie zostało zakwestionowane przez pracowników Wydziału Organizacyjnego Starostwa.

4. W szkołach prowadzonych przez Powiat nie wykorzystano w pełni kwalifikacji nabytych przez nauczycieli. Spośród objętych badaniem 30 nauczycieli⁶, którym w latach szkolnych 2008/2009 i 2009/2010 udzielił Pan Starosta dofinansowania do kosztów studiów wyższych, podyplomowych i kursów kwalifikacyjnych pozwalających na uzyskanie dodatkowych kwalifikacji, sześciu nie otrzymało przydziału zajęć dydaktycznych do prowadzenia których uzyskali przygotowanie (dofinansowane kwotą 6.050 zł). Od dyrektorów szkół nie wymagano bowiem wskazania i uzasadnienia potrzeb skierowania nauczyciela na daną formę kształcenia. Stosownie do art. 44 ust. 3 pkt.1 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷ wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

⁵ Dz. U. z 2002 r., Nr 46, poz. 430

⁶ w trakcie kontroli prowadzonej w Starostwie Powiatowym w Wysokiem Mazowieckiem i Zespole Szkół Zawodowych w Wysokiem Mazowieckiem

⁷ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm. do 31 grudnia 2009 r. art. 35 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.)

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) sprawdzanie danych zamieszczanych przez szkoły w bazie SIO,
- 2) planowanie wydatków na doskonalenie i doszktałanie zawodowe nauczycieli w wymaganej wysokości 1% planowanych wynagrodzeń osobowych nauczycieli,
- 3) opracowywanie rocznych planów dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- 4) dokonywanie podziału środków na dofinansowanie form doszktałania i doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz przedstawianie go do zaopiniowania związkom zawodowym nauczycieli,
- 5) określanie w porozumieniu z dyrektorami szkół wyrażonej kwotowo wysokości maksymalnego dofinansowania form kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- 6) wyegzekwowanie od dyrektorów szkół składania rzetelnych sprawozdań z wykorzystania środków na doszktałanie i doskonalenie nauczycieli,
- 7) dofinansowanie form doszktałania stosownie do faktycznych potrzeb kadrowych i organizacyjnych szkół.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienie przez Pana Starostę w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków, lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o których wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
z up.
Agata Katarzyna Ciupa
WICEDYREKTOR